

JANO OTRĘBSKIO ATMINI- MUI SKIRTA KONFERENCIJA

2014 m. lapkričio 28 d. LR Seime įvyko konferencija *Janas Otrębskis (1889–1971) kalbos ir istorijos verpetuose*, surengta siekiant paminėti žymaus, lituanistikai daug nusipelnusio lenkų kalbininko, profesoriaus Jano Otrębskio 125-ąsias gimimo metines. Konferenciją organizavo ir rėmė LR Seimas ir Kultūros ministerija, Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija, Lietuvių kalbos institutas ir Vilniaus universiteto biblioteka.

Susirinkusiuosius į konferenciją svečius ir dalyvius šiltai pasveikino LR Seimo pirmininko pavaduotoja, Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos pirmininkė Irena Degutienė. Sveikinimo kalbą taip pat sakė į konferenciją atvykęs Lenkijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvos Respublikoje ponas Jarosławas Czubiński. Lietuvių kalbos instituto direktorės Jolantos Elenos Zabarskaitės sveikinimo žodžiais konferencija buvo atidaryta.

Konferencijoje pranešimus skaitė 9 mokslininkai. Algirdas Sabaliauskas (Vilnius) pateikė daug įdomios faktinės medžiagos apie Jano Otrębskio kaip mokslininko išskirtinumą ir jo būdo bruožus bei gyvenimo vingius. Valdas Selenis (Vilnius) savo pranešime sutelkė dėmesį į mokslininko 1921–1945 m. Vilniuje praleistą laikotarpį. Aldonas Pupkis (Vilnius) papasakojo apie Jano Otrębskio ir Juozo Balčikonio mokslinį bendradarbiavimą ir draugystę. Norbertas Ostrowskis (Poznanė) pateikė daug įdomios medžiagos apie Jano Otrębskio Poznanėje praleistą laikotarpį (1945–1971) ir neišsipildžiusį mokslininko norą iš Poznanės grįžti gyventi į Vilnių. Juozas Marcinkevičius (Poznanė) apžvelgė su lituanistika susijusius Jano Otrębskio darbus, Daiva Kardelytė-Grinevičienė (Vilnius) aptarė mokslininko santykį su Tverečiaus kraštu ir 1932–1934 m. Krokovoje išleistą Rytų tverečėnų tarmės aprašą (*Wschodniolitewskie narzeczce twereckie*). Algis Kalėda (Vilnius) apibūdino žymiojo kalbininko veiklos literatūrologinius aspektus. Grasilda Blažienė (Vilnius) pristatė svarbiausius

Jano Otrębskio baltiškiosios onomastikos tyrimus. Jūratė Pajėdienė (Vilnius) kalbėjo apie tritomės (1956, 1958, 1965) Varšuvoje išleistos lietuvių kalbos gramatikos *Gramatyka języka litewskiego* savitumą. Konferencijos proga LR Seime, o vėliau Lietuvių kalbos institute veikė Vilijos Lukševičienės surengta kalbininkų Jano Otrębskio ir Elenos Samaniūtės-Otrębskienės (1910–1982) rašytinio palikimo paroda.

Konferencijoje buvo pabrėžiama žymiojo kalbininko erudicija, begalinis darbštumas ir produktyvumas, leidę jam palikti svarbius ir iki šiol vis dar nedylančius pėdsakus įvairiose indoeuropeistikos, baltistikos, slavistikos ir lituanistikos srityse. Pranešėjai vienas kitam paantrindami pabrėžė Jano Otrębskio

lituanistikos darbų vertę, kurią ypač padidina labai gausiai pateikiama, savitai klasifikuojama faktinė lietuvių kalbos medžiaga. Konferencijos metu skaitytų pranešimų temomis parengti straipsniai 2015 metais bus skelbiami žurnale *Acta Linguistica Lithuanica*. Artėjantys 2015-ieji taip pat svarbūs ir kaip žymintys 50-metį nuo 1965 metais pasibaigusio Otrębskio lenkiškai parašytos lietuvių kalbos gramatikos leidimo. Galima tikėtis, kad šie minėtini metai filologus paskatins imtis konferencijoje svarstytos Otrębskio *Gramatyka języka litewskiego* kritinio leidimo idėjos realizavimo bei Juozo Balčikonio parengto autorizuoto šios gramatikos vertimo į lietuvių kalbą (vertimo rankraštis saugomas Vilniaus universiteto bibliotekoje) sklaidos darbų.

Jūratė PAJĖDIENĖ
[juratepajediene@gmail.com]